

**REPUBLIKA HRVATSKA
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA**

Ž U P A N

KLASA: 007-04/16-01/09

URBROJ: 2140/01-02-17-46

Krapina, 19. listopada 2017.

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

**PREDMET: Prijedlog Regionalnog programa za mlade
Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. godine**

Na temelju članka 32., st. 1., al. 1. Statuta Krapinsko-zagorske županije («Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije», broj 13/01, 5/06, 14/09, 11/13 i 26/13 – pročišćeni tekst), **župan Krapinsko-zagorske županije** dana 19. listopada 2017. godine donosi

Z A K L J U Č A K

- 1) Utvrđuje se Prijedlog regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. godine.
- 2) Prijedlog programa iz točke 1. ovog Zaključka sastavni je dio istog, te se upućuje Županijskoj skupštini na razmatranje i donošenje.
- 3) Za izvjestiteljicu po točki 1., a vezano uz točku 2. ovog Zaključka zadužuje se Martina Gregurović Šanjug, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade.

Ž U P A N
Željko Kolar

DOSTAVITI:

1. Županijska skupština,
2. Za zbirku isprava,
3. Pismohrana.

REPUBLIKA HRVATSKA
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO,
SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE
KLASA: 007-04/16-01/09
URBROJ: 2140/01-09-17-45
KRAPINA, 17. listopada 2017.

ŽUPAN
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

- PREDMET:** Nacrt prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. godine
- PRAVNI TEMELJ:** Čl. 17. Statuta Krapinsko-zagorske županije («Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije», br. 13/01, 5/06, 11/06, 14/09, 11/13 i 26/13 – pročišćeni tekst) i Završne odrednice Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine
- NADLEŽNOST ZA DONOŠENJE:** Županijska skupština
- PREDLAGATELJ:** Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade – Županu, Župan – Županijskoj skupštini
- IZVJESTITELJ:** Martina Gregurović Šanjug, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade

OBRAZLOŽENJE:

U Krapinsko-zagorskoj županiji u tijeku je provođenje projekta Regionalni program za mlade Krapinsko-zagorske županije 3.0 za razdoblje od 2017. do 2020. godine, koji se realizira uz financijsku potporu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a u partnerstvu s Mrežom udruga Zagor iz Zaboka.

Cilj projekta je donošenje novog strateškog dokumenta sa smjernicama za unapređenje svekolikog položaja mlade populacije u dobi od 15 do 30 godina starosti na području Krapinsko-zagorske županije i njihovo aktivno uključivanje u procese donošenja odluka usmjerenih mladima, ali i zajednici u cjelini. U skladu s projektom dokumentacijom provedeno je više aktivnosti – javne tribine, edukativne radionice, fokus grupe, anketni upitnik, kao i medijska promidžba cijelog projekta. Provedbeno razdoblje projekta je od 1.

studenog 2016. do 31. rujna 2017. godine, a završava donošenjem Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije u Županijskoj skupštini Krapinsko-zagorske županije.

Sukladno odredbama Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja općih akata Krapinsko-zagorske županije («Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije», br. 24/14), provedeno je javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću – građanima, udrugama, građanskim inicijativama, zakladama, javnim i privatnim ustanovama, svim zainteresiranima koji svojim prijedlozima i sugestijama mogu pridonijeti donošenju kvalitetnog i provedivog Regionalnog programa. Javno savjetovanje održano je u razdoblju od 11. kolovoza do zaključno 11. rujna 2017. godine. Zaprimiteljne primjedbe i prijedlozi – usvojeni ili neusvojeni; naznačeni su u prilogima – Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću i Izvješću o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću.

Nacrt prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. godine upućuje se Županu na razmatranje i Županijskoj skupštini na donošenje.

PRIPREMILA:
Savjetnica
Ksenija Čuček, dipl. polit.

PROČELNICA
Martina Gregurović Šanjug

PRILOG:

- Nacrt prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. g.
- Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću,
- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću.

**IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM
JAVNOŠĆU O NACRTU PRIJEDLOGA REGIONALNOG PROGRAMA ZA MLADE
KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE OD 2017. DO 2020. GODINE**

Naslov dokumenta	Nacrt prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. godine
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje je provelo savjetovanje	Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade
Svrha dokumenta	Svrha Nacrta prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije od 2017. do 2020. godine je donošenje novog strateškog dokumenta sa smjernicama za unapređenje svekolikog položaja mlade populacije u dobi od 15 do 30 godina starosti na području Krapinsko-zagorske županije i njihovo aktivno uključivanje u procese donošenja odluka usmjerenima mladima, ali i zajednici u cjelini
Radno tijelo za izradu Nacrta	Damir Galoić, viši stručni suradnik u Upravnom odjelu za poslove Županijske skupštine – predsjednik Jurica Gregurić, predstavnik Savjeta mladih KZZŽ, Neven Lukina, predstavnik Savjeta mladih KZZŽ, Nikolina Bertol, predstavnica Mreže udruga Zagor Tajana Broz, predstavnica Povjerenstva za ravnopravnost spolova KZZŽ, Ivana Radanović, predstavnica Savjeta za razvoj civilnog društva KZZŽ, Mirjana Janžek, predstavnica Koordinacije udruga osoba s invaliditetom KZZŽ, Dalibor Hržica, predstavnik udruga proisteklih iz Domovinskog rata KZZŽ, Elizabeta Škvorčec, predstavnica udruga mladih i za mlade KZZŽ
Internetska stranica na kojoj je bio objavljen javni poziv	www.kzz.hr – internetska stranica Krapinsko-zagorske županije
	Internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću provedeno je u razdoblju od 11. kolovoza do 11. rujna 2017. godine
Predstavnici zainteresirane javnosti koji su dostavili svoja očitovanja	Udruga srednjoškolaca Hrvatske – Ured Udruge za Krapinsko-zagorsku županiju Savjet mladih Grada Pregrade
Prihvaćene/ne prihvaćene primjedbe	Objedinjene su u priloženom Savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove

REPUBLIKA HRVATSKA
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za zdravstvo,
socijalnu skrb, udruge i mlade

SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Nacrt prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije

Krapinsko-zagorska županija objavljuje objedinjene primjedbe zaprimljene od strane predstavnika zainteresirane javnosti koji su dostavili primjedbe na Nacrt prijedloga Regionalnog programa za mlade Krapinsko-zagorske županije putem održanog savjetovanja u razdoblju od 11. kolovoza do 11. rujna 2017. godine.

Red. br.	Naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Članak na koji se odnosi primjedba/ prijedlog	Tekst primjedbe / prijedloga	Razlog prihvaćanja/ neprihvatanja primjedbe ili prijedloga
1.	Udruga srednjoškolaca Hrvatske – Ured Udruge za Krapinsko-zagorsku županiju	Prijedlog novog članka u cjelini Obrazovanje i mobilnost	<p>1. Poboljšanje rada učeničkog servisa Na području Krapinsko-zagorske županije djeluje Učenički servis Gimnazije Antun Gustav Matoš iz Zaboka. Iako smo mišljenja da učenički servis kvalitetno obnaša svoju djelatnost, smatramo kako istu treba promovirati.</p> <p>Prema našim ispitivanjima, tek svaki treći učenik (podatci iz 2016.) zna za djelovanje učeničkog servisa na području KZZ.</p>	<p>Prijedlog se djelomično prihvaća. Radno tijelo je prema obrazloženju prijedloga novog članka formirala novu mjeru: <i>Promoviranje rada učeničkih servisa na području Krapinsko-zagorske županije.</i></p>

2.	Udruga srednjoškolaca Hrvatske – Ured Udruge za Krapinsko-zagorsku županiju	Prijedlog novog članka Obrazovanje i mobilnost	<p>Mišljenja smo kako se usluge Učeničkog servisa trebaju promovirati putem plakata na oglasim pločama škola, isto kao i u obliku informiranja ciljane skupine putem objava na društvenim mrežama. Nadalje, smatramo kako je potrebno održati predavanja o radu servisa za zainteresirane učenike svih srednjih škola KZZ.</p> <p>2. Pokretanje inicijative za izgradnju učeničkog/studentuskog doma u Krapini Srednja škola Krapina se ističe kao najveća srednja škola u županiji i jedna od većih u RH. Zbog široke palete obrazovnih programa i programa obrazovanja odraslih, od kojih je velika većina namijenjena za deficitarna zanimanja, smatramo kako bi SŠ Krapina trebala biti dostupnija većem broju učenika.</p> <p>Iako na prostoru županije djeluju 2 učenička doma (u Bedekovčini i Pregradi), mišljenja smo kako spomenuti kapaciteti nisu dovoljni s obzirom na to da su kapaciteti istih napunjeni učenicima koji pohađaju škole u Bedekovčini i Pregradi.</p> <p>Uz to, u prostoru Srednje škole Krapina djeluje i Veleučilište Hrvatsko zagorje Krapina, kojeg bi, prema našem mišljenju, pohađao veći broj studenata kada bi na području postojao učenički/studentuski dom.</p> <p>Također je važno napomenuti kako školu pohađa velik broj učenika iz udaljenijih i izoliranijih krajeva županije, koji bi mogli boraviti u učeničkom domu.</p> <p>Uz učenički dom, SŠ Krapina bi se otvorila i učenicima iz susjednih</p>	Prijedlog se ne prihvaća. Izgradnja učeničkog/studentuskog doma u Krapini nije predviđena u postojećim strateškim dokumentima Krapinsko-zagorske županije. Uzet će se u obzir kod izrade sljedećih strateških dokumenata te preporučamo da se dionik javi i na Savjetovanje za nove strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije i Grada Krapine.
----	--	---	---	---

3.	Udruga srednjoškolaca Hrvatske – Ured Udruge za Krapinsko-zagorsku županiju	Prijedlog novog članka	<p>županija, što bi ju napravilo konkurentnijom i poželjnijom školom za upis učenika.</p> <p>Nadalje, učenički/studentski dom predstavlja i smještajne kapaciteta za grad Krapinu i bližu okolicu u ljetnim mjesecima, dok traju školski praznici.</p> <p>3. Pokretanje inicijative za osnivanjem prvog samostalnog sveučilišta na području KZZ Smatramo kako je iznimno bitno da se na području Krapinsko-zagorske županije osnuje sveučilište. Na području županije djeluje 5 škola s programima opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije, čiji gotovo svi učenici nakon završene srednje škole kreću na fakultete.</p> <p>Uz to na području županije gotovo sve srednje škole imaju četverogodišnje programe, iz kojih čak 55% učenika (podatci ankete Udruge iz 2016.) odlazi na studij.</p> <p>Najbliža sveučilišta, odnosno sveučilišni centri našoj županiji su Zagreb i Varaždin, dok na području same županije djeluje nekoliko dislociranih studija i jedno veleučilište.</p> <p>Mišljenja smo kako bi se mnogo veći broj učenika odlučio za studij na sveučilištu, kada bi isto učeniku bilo u dosegu autobusne/željezničke linije. Također smatramo, kako iznimno velik broj učenika odustaje od studija upravo zbog cijene života i studiranja u drugom gradu.</p> <p>Sveučilište bi, po našem mišljenju, trebalo biti smješteno u gradu koji</p>	<p>Prijedlog se ne prihvaća. Osnivanje samostalnog sveučilišta na području Krapinsko-zagorske županije nije predviđena u postojećim strateškim dokumentima. Krapinsko-zagorska županija je uložila značajne napore u pokretanje Veleučilišta Hrvatskog zagorja te i dalje ulaže velik trud u njegovo funkcioniranje i omogućavanje ove vrste školovanja na području Županije.</p>
----	--	-------------------------------	--	---

4.	Udruga srednjoškolaca Hrvatske – Ured Udruge za Krapinsko-zagorsku županiju	Prijedlog novog članka u cjelini Kultura mladih	<p>već ima učenički/studentski dom i gradu s dobrom prometnom povezanosti, kako bi na studij mogli dolaziti i studenti iz susjednih županija.</p> <p>Smatramo kako bi izbor studija trebao pratiti trenutne trendova zapošljavanja u županiji, isto kao i preporuke za deficitarna zanimanja HZZ-a.</p> <p>1. Osnivanje učeničkih centara</p> <p>Učenicima srednjih škola nedostaje kvalitetan prostor za druženje, suradnju, igru (stolni tenis, šah ostale društvene igre), provođenje raznih projekata, edukacija i sl. Iako se velik dio navedenih aktivnosti može obavljati u školi, za vrijeme vikenda i praznika to postaje nemoguće.</p> <p>Predlažemo da se u svakom gradu u kojem djeluje srednja škola otvori učenički centar, fizički odvojen od matice škole, za provođenje navedenih aktivnosti. Smatramo kako bi istim centrima upravljati vijeće učenika škole ili odbor predsjednika vijeća učenika, u slučaju ako u gradu postoji više srednjih škola. Tako bi prostor bio dostupan učenicima u svakom dobu školske godine, neovisno o praznicima i radnom vremenu škole.</p> <p>Navedeni bi centri, iako vođeni od strane učenika, trebali biti pod supervizijom stručnih suradnika škole kojima centar služi, s ciljem što kvalitetnije provedbe aktivnosti, edukacija i sl.</p>	<p>Prijedlog se ne prihvaća.</p> <p>Aktivnosti predloženog članka su obuhvaćene mjerama: <i>Podupirati rad klubova za mlade, Nastaviti jačati kapacitete udruga mladih i za mlade koje promiču dobrobit mladih u područjima definiranim ovim programom, Osigurati programske/institucionalne potpore udrugama koje pružaju usluge centra za mlade, Osigurati programske/institucionalne potpore udrugama koje pružaju besplatne usluge informiranja mladih.</i></p>
----	--	--	--	--

5.	Savjet mladih Grada Pregrade	Načelna primjedba	Odlučiti numerirati ili ne skupine i aktivnosti kojima pripadaju jer je za sada numerirana skupina Obrazovanje i mobilnost	Prihvaća se. Radno tijelo je odlučilo numerirati mjere i pripadajuće aktivnosti.
6.	Savjet mladih Grada Pregrade	Poticati profesionalnu orijentaciju i usavršavanje mladih	<p>1. OBRAZOVANJE I MOBILNOST</p> <p>1.5 Naziv mjere: Poticati profesionalnu orijentaciju i usavršavanje mladih</p> <p>PRIJEDLOG: točka 4. Kroz projekte omogućiti sredstva za usavršavanje mladih / županijski programi za usavršavanje mladih</p> <p><i>Obrazloženje- osim osiguravanja informacija o mogućnostima vezano za usavršavanje, izraditi projekte/programe usavršavanja posebice koji se bi odnosili na deficitarna zanimanja i mlade osobe koje rade u odgojno-obrazovnim institucijama u suradnji s poslodavcima, odgojno-obrazovnim institucijama i HZZ</i></p>	Ne prihvaća se. Aktivnosti predložene mjere su sadržane u postojećoj mjeri: <i>Poticati obrazovanje za deficitarna zanimanja na području KZZ</i>
7.	Savjet mladih Grada Pregrade	Podupirati uključivanje učenika s teškoćama u sustave redovnog obrazovanja	<p>1.8 Naziv mjere: Podupirati uključivanje učenika s teškoćama u sustave redovnog obrazovanja</p> <p>PRIJEDLOG: točka 6. Edukacija nastavnog osoblja za bolje odnošenje i razumijevanje učenika s teškoćama, prvenstveno kod učenika s poremećajima u ponašanju</p> <p><i>Obrazloženje- Svjesni smo kako je danas i uz najmodernije obrazovanje potrebno cjeloživotno usavršavanje posebice osoba koje</i></p>	Djelomično se prihvaća. Radno tijelo je prema obrazloženju promjene postojeće mjere formirala novu: Poticanje stručnog usavršavanja osoba koje u odgojno-obrazovnim ustanovama rade s mladima s invaliditetom i

8.	Savjet mladih Grada Pregrade	Unaprijediti položaj mladih iz obitelji hrvatskih branitelja	<p><i>rade u odgojno-obrazovnim institucijama predškolske i školske dobi. Kako bi se nastavnicima, profesorima, učiteljima, odgajateljima omogućilo što bolje razumijevanje mladih s poremećajima u ponašanju predložimo obavezne edukacije u organizaciji Županije koja može biti integrirana u Projekt Baltazar ili nadopuna Projektu.</i></p> <p>4. SOCIJALNA POLITIKA</p> <p>Naziv mjere: Unaprijediti položaj mladih iz obitelji hrvatskih branitelja Predviđene aktivnosti:</p> <p>1. Jačanje svijesti o mladima, članovima/cama obitelji Hrvatskih branitelja kao ranjive skupine društva - mladi djeca hrvatskih branitelja aktivno se uključuju u društveni život</p> <p>2. Institucionalna potpora mladima - djece hrvatskih branitelja u ostvarivanju svojih prava sukladno Zakonu o pravima Hrvatskih branitelja i članova/ica njihovih obitelji</p> <p>3. Dodatna izobrazba mladih - djece hrvatskih branitelja, na godišnjoj razini 50 mladih - djece hrvatskih branitelja dodatno educirano</p> <p>4. Potpora inicijativama udruga proisteklih iz Domovinskog rata koje se odnose na mlade – djecu hrvatskih branitelja, broj inicijativa 10 na godišnjoj razini</p> <p><i>PRIJEDLOG: brisati točku 3. i 4. jer kroz ostale mjere i aktivnosti u</i></p>	<p>mladima s poremećajima u ponašanju.</p> <p>Djelomično se prihvaća. Radno tijelo je izbrisalo aktivnosti 3. i 4. iz ove mjere te je potom formiralo novu mjeru: <i>Povećati uključivanje mladih iz ranjivih skupina i/ili onih kojima prijeti socijalna isključenost u aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja, zapošljavanja, aktivnog sudjelovanja u društvu te kulturi, dok je u mjeru Nastaviti jačati kapacitete udruga mladih i za mlade koje promiču dobrobit mladih u područjima definiranim ovim programima</i> dodala aktivnost <i>Dodatno bodovanje projekata koji</i></p>
----	---------------------------------	--	---	---

9.	Savjet mladih Grada Pregrade	<p>Povećati toleranciju i razumijevanje te suzbijati rasizam, seksizam, homofobiju i ksenofobiju među mladima</p>	<p><i>mjerama u programu za mlade takva djeca imaju mogućnost za navedene prijedloge (dodatnu izobrazbu i potpora inicijativama udrugama proisteklih iz Domovinskog rata), a samim prijedlozima iz točke 3. i 4. dolazi do diskriminacije u odnosu na druge koji ne pripadaju toj skupini, a kojih ima više te umjesto toga osigurati mogućnost dodatne izobrazbe, usavršavanja i sl. uz određenu kvotu koja bi bila dodijeljena skupini djece branitelja (10, a ne 50 kako je prijedlog), uzimajući u obzir cjelokupni program koji treba obuhvatiti što veću populaciju mladih.</i></p> <p>Naziv mjere: Povećati toleranciju i razumijevanje te suzbijati rasizam, seksizam, homofobiju i ksenofobiju među mladima.</p> <p>PRIJEDLOG: točka 3. Obilježavanje mjeseca ponosa (lipanj)</p> <p><i>Na simboličan način vješanjem zastava duginih boja (i ostalih prigodnih obilježja) na županijske institucije, posebice kod srednjih škola, s preporukom na provođenje istih mjera na Savjete mladih općina i gradova u KZZ.</i></p>	<p><i>se tiču organiziranja aktivnosti za mlade iz ranjivih skupina onima kojima prijete socijalna isključenost (mladi s invaliditetom, mladi s teškoćama, djece hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, mladi koji žive u obiteljima niskih primanja te mladi iz sustava skrbi za djecu i mlade) na županijskom natječaju za projekte i programe udruge</i></p> <p>Djelomično se prihvaća. Prijedlog nije prihvaćen kao posebna aktivnost, već je dodan u postojeću aktivnost iste mjere, a koja se odnosi na obilježavanje dana vezanih uz ljudska prava.</p>
----	------------------------------	--	--	--

UVOD

Pred Vama se nalazi Regionalni program za mlade Krapinsko-zagorske županije. Ovaj je program prvi put donesen 2006. godine te je nakon pet godina provođenja, 2011. godine, revidiran. Nakon punih deset godina provedbe programa izrađen je i ovaj – treći po redu.

Politika prema mladima u proteklom se razdoblju planirala i provodila kroz partnerski odnos županijske uprave i mladih organiziranih kroz organizacije mladih i za mlade te Županijski savjet mladih. Krapinsko-zagorska županija je zajedno sa svojim ustanovama i trgovačkim društvima, udrugama mladih te drugim organizacijama i institucijama posljednjih deset godina kontinuirano provodila brojne projekte za ostvarenje ciljeva iz Županijskog programa djelovanja za mlade. Na devet utvrđenih ciljeva planiralo se raditi kroz sedamdesetak predviđenih mjera, no provedene aktivnosti nisu se zadržavale samo na okvirima zadanim u strategiji, već su se u skladu s aktualnim okolnostima nadograđivale i međusobno ispreplitale. Iako položaj mladih na području Županije još uvijek nije idealan, možemo reći kako je povećana svijest društva o njihovoj vrijednosti, a oni sami su se u prošlom razdoblju aktivnije uključili u procese donošenja odluka koji utječu i na njihovu budućnost. Pобољшanje materijalnih uvjeta u školama, stipendiranje učenika/učenica, poticanje javnog djelovanja mladih i smanjenje njihove nezaposlenosti samo su neki od ostvarenih preduvjeta potrebnih za kvalitetan život mladih na području Krapinsko-zagorske županije.

IZRADA REGIONALNOG PROGRAMA ZA MLADE 3.0

Krapinsko-zagorska županija u partnerstvu s Mrežom udruga Zagor i u suradnji sa Savjetom mladih Krapinsko-zagorske županije prijavila je projekt izrade ovog programa na natječaj Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Ministarstvo je sufinanciralo program iznosom od 59.242,00 kuna, što čini 70% ukupnog proračuna projekta. Tijekom projekta provedena je javna tribina na kojoj su prikazani primjeri dobre prakse izrade i provedbe lokalnih i regionalnih programa za mlade te je provedena radionica o izradi javnih politika i politika za mlade. Također, za motiviranje i prikupljanje dodatnih podataka provedene su dvije javne akcije, u Zaboku i Krapini, te je održano pet fokus-grupa.

Županija je oformila radnu skupinu za izradu programa, a članovi/članice radne skupine su predstavnici/predstavnice Krapinsko-zagorske županije, Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije, Savjeta za razvoj civilnoga društva Krapinsko-zagorske županije, udruga proisteklih iz Domovinskog rata, udruga mladih i za mlade, Povjerenstva za ravnopravnost spolova Krapinsko-zagorske županije i Koordinacije udruga osoba s invaliditetom Krapinsko-zagorske županije. Radna skupina u komunikaciji s drugim dionicima izradila je prijedlog programa koji je, sukladno Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću Krapinsko-zagorske županije, bio

30 dana na internetskom savjetovanju. O prijedlogu programa provedena je i javna tribina. Na savjetovanje je pristiglo 9 komentara dviju organizacija od kojih je usvojen 1, djelomično usvojeno 4 te nije usvojeno 4.

Za potrebe što kvalitetnije pripreme mjera Programa proveden je anketni upitnik na uzorku od 535 ispitanika/ispitanica. Anketni upitnik provodio se *online* od 1. prosinca 2016. do 25. siječnja 2017. godine, a obuhvaćao je populaciju mladih osoba u dobi od 15 do 30 godina koje žive na području Krapinsko-zagorske županije. Prosječno vrijeme ispunjavanje upitnika bilo je 20 minuta po osobi. Upitnik je bio anonimn.

Važno je napomenuti da 80,2% ispitanih pripada mladima između 15 i 19 godina, odnosno 74.2% ispitanika/ispitanica pohađa srednju školu te prilikom interpretacije rezultata treba tu činjenicu uzeti u obzir. Teritorijalna rasprostranjenost ispitanih adekvatno reprezentira sve dijelove županije, dok je prema spolu anketa donekle reprezentativna s manjom nadzastupljenošću djevojaka. Možemo zaključiti da anketa kvalitetno odražava stavove i razmišljanja srednjoškolske populacije u Krapinsko-zagorskoj županiji, dok su za mlade starije od 19 godina provedene dodatne fokus-grupe.

Pitanja su se odnosila na razne aspekte života mladih, od obrazovanja, slobodnog vremena mladih do zapošljavanja i percepcije budućeg života.

U nastavku su sumirani rezultati upitnika.

Općenito, mlade najviše zanima mogućnost zaposlenja, s obzirom na to da 55,9% mladih vidi nezaposlenost kao problem koji je prisutan u velikoj mjeri, te bi 52% ispitanika/ispitanica zbog navedenog sigurno preselilo u drugu županiju/državu, dok bi čak 38,1% to isto napravilo kad bi im to bila posljednja mogućnost za zaposlenje. Nizak životni standard problemom smatra 61,3% mladih. Pitanja zaposlenja i životnog standarda dovode do stanovanja kojeg 47,3% smatra problemom. Što se tiče preduvjeta koje je potrebno zadovoljiti kako bi se mlade osobe odlučile osnovati obitelj, ispitanici smatraju da je to stabilan posao u 38,5% slučajeva, primanja od kojih obitelj može živjeti 36,6%, određena doba 9%, želja za djecom 7.9% i vlastiti stan/kuća 3%, što i ovdje upućuje na činjenicu da su zaposlenje i pripadajuća primanja najveća preokupacija mladih.

Mladi su pokazali određenu razinu mobilnosti vezane za zapošljavanje, ali nisu u potpunosti zadovoljni mjerama aktivne politike zapošljavanja. Tek 32,3% ispitanih otvoreno je za opciju stručnog usavršavanja, dok 17,4% ispitanih nije otvoreno za ovu opciju. Nedostupno obrazovanje kao prisutan problem vidi 24,3% ispitanika/ispitanica, no 30.6% ih to vidi kao mali problem, što je logično s obzirom na strukturu ispitanika/ispitanica koji su dominantno mladi u sustavu obrazovanja. Što se tiče problema nekvalitetnog obrazovanja, mladi su podijeljenog

stava, 34,4% ispitanika/ispitanica smatra da je to izrazit problem, dok ih 26,7% smatra to manjim problemom.

Budući da je upitnik ispunilo 74,2% srednjoškolaca/srednjoškolki, zanimljiva je informacija o njihovom viđenju problema fizičkog nasilja. Naime, 38,5% ispitanih smatra da je fizičko nasilje prisutan problem. Isto tako, njih 60,7% kao problem vidi neodgovorno seksualno ponašanje, a 70,6% ispitanih tako ocjenjuje i ovisnosti o alkoholu, drogama ili duhanu.

Naši ispitanici/ispitanice većinom, njih 72,9%, provode slobodno vrijeme surfajući na Internetu, 63,2% spavajući, 58,5% gledajući televiziju, 36,1% baveći se sportom te čak 24,9% dosađujući se. Gledajući navedene podatke ne čudi da se čak 87,1% mladih informira o stvarima, aktivnostima, događanjima i mogućnostima posredstvom interneta, a tek 9,3% putem drugih osoba. Područja interesa o kojima bi mladi željeli dobivati više informacija su izlasci (52,7%), koncerti i drugi glazbeni sadržaji (50,5%) te sportske aktivnosti (49,3%). Najviše mladih, 86%, koristi internet radi zabave, a samo ga 5,4% koristi za građanski aktivizam. Čak 44,3% ispitanih nije zadovoljno sportskim aktivnostima na području županije te su uz postojeće sportove naveli i potrebu za sportovima poput borilačkih vještina i ženskog nogometa.

Aktivnosti na kojima mladi žele sudjelovati su koncerti (52%), sportske aktivnosti (51%), kino projekcije (46,4%) te sudjelovanje u različitim udrugama (39,3%). Mladi su načelno zainteresirani za tematiku ravnopravnosti spolova, pri čemu 32,3% prate medije na tu temu, a 14,2% prati čak i zakone i druge propise. Iako je mnogo zainteresiranih, još uvijek 16,6% ispitanika uopće ne zanima tema ravnopravnosti spolova.

Mladi prepoznaju različite probleme u društvu te na pitanje o glavnom odgovornom za rješavanje problema mladih u društvu 32,1% odgovara da su to roditelji, što je i logično obzirom na uzorak ispitanih, a 30,7% smatra da su sami odgovorni, što ukazuje i na visoku dozu samokritičnosti ove generacije.

Sumiranjem podataka iz upitnika vidljivo je da su rezultati u skladu s godinama ispitanih. Uz prepoznavanje problema nezaposlenosti, životnog standarda i „modernih“ ovisnosti, mladi prepoznaju i važnost aktivizma i aktivnog uključivanja u društvo. Iako se samo 9,3% informira putem drugih osoba, savjete i informacije na taj bi način željelo dobivati 41,9% anketiranih. Ovo pokazuje da je kontakt s drugim ljudima važan i prepoznat te da je jedan od načina i uključenje u volontiranje, pri čemu ga 49% smatra korisnim, 24,1% mogućnošću za razvoj zajednice ili osobni razvoj, a 16,4% velikom pomoći zajednici.

REZULTATI FOKUSIRANIH GRUPNIH DISKUSIJA

Budući da je upitnik ispunilo najviše srednjoškolaca/srednjoškolki, provedeno je i 5 fokus-grupa s drugim ciljanim skupinama mladih: mladim nezaposlenima, mladima koji su završili stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i mladim zaposlenima. Ukupno su na fokus-grupama sudjelovale 32 osobe.

Glavni zaključci s fokus-grupa:

- 13 ispitanih smatra da je potrebno provesti profesionalno usmjeravanje na kraju osnovne škole i na kraju srednje škole. Informacije o profesionalnom usmjeravanju željeli bi dobivati putem radionica i individualnih savjetovanja,
- svi ispitanici/ispitanice smatraju da je mjesto u kojem žive (Krapina, okolica Krapine) „privlačno“ za život i osnivanje obitelji, ali nema dovoljno radnih mjesta. Isto tako smatraju da su preduvjeti za osnivanje obitelji stalni radni odnos i da mladi odgađaju stvaranje obitelji zbog posla,
- sve mlade osobe od 15 do 30 godina slažu se da se nasilje danas javlja češće nego prije te da se nasilje smanjuje nakon srednje škole,
- 14 mladih osoba smatra da mladi imaju potpunu slobodu izražavanja, ali tu slobodu ne koriste dovoljno jer nisu dovoljno kompetentni u izražavanju mišljenja i stavova te zbog posljedica koje bi mogle nastati na temelju izrečenog,
- 20 ispitanih smatra da se ne poštuju različitosti i individualnosti, pogotovo od strane starijih osoba prema mladima. Također, smatraju i da su mladi konzervativnih vrijednosnih stavova, a to sve povezuju s odgojem i okolinom, odnosno grupom kojoj mladi pripadaju,
- nakon završetka stručnog osposobljavanja, od ukupno 7 ispitanika/ispitanica, troje ispitanih su nezaposleni više od godine dana, dok su druga 3 ispitanika/ispitanice nezaposlene manje od godinu dana. Dio ispitanika/ispitanica (4) smatra da su tijekom stručnog osposobljavanja naučili poslove koji su vezani za struku, dok druga polovica (3) smatra da nisu imali priliku naučiti te su odradili stručno osposobljavanje isključivo zbog godine dana staža. Svi ispitanici/ce smatraju da je uzrok njihove nezaposlenosti taj što „svatko zapošljava svojega“ te da je bez „veze“ teško naći posao te da bi bilo lakše naći posao da nisu fakultetski obrazovani.

Regionalni program za mlade Krapinsko-zagorske županije 3.0 sastoji se od 52 mjere za poboljšanje položaja mladih na području Županije. Mjere su podijeljene u 6 tematskih područja: 1. Obrazovanje i mobilnost; 2. Rad, zapošljavanje i poduzetništvo; 3. Zdravlje i pozitivni stilovi života; 4. Socijalna politika; 5. Kultura mladih i 6. Demokratsko građanstvo, ljudska prava i održivi razvoj. U programu su predviđeni i nositelji pojedinih mjera, vremenski period provedbe, kao i partneri/sudionici, izvori financiranja te indikatori na temelju kojih će se procjenjivati uspjeh provođenja. Sastavni dio ovog programa su i preporuke jedinicama lokalne samouprave te osvrt na metodologiju, praćenje i evaluaciju provedbe programa.

1. OBRAZOVANJE I MOBILNOST

1.1. Naziv mjere: Povećati mobilnost mladih s područja Krapinsko-zagorske županije.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje radionica o mobilnosti za mlade i organizacije civilnoga društva,
2. provođenje promotivnih kampanja za povećanje mobilnosti među mladima.

Nositelji: Krapinsko-zagorska županija, Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije.

Partneri/suradnici: organizacije civilnog društva, srednje škole, fakulteti.

Indikatori: broj održanih edukacija i informiranja o mobilnosti, broj ostvarenih mobilnosti mladih, broj ostvarenih mobilnosti organizacija civilnog društva i školskih ustanova, broj provedenih posebnih promotivnih kampanja potkrijepljen i podacima o medijskim objavama.

Financije: županijski proračun.

Vremenski period: kontinuirano.

1.2. Naziv mjere: Promovirati cjeloživotno učenje među mladima.

Predviđene aktivnosti:

1. organiziranje posebnih predstavljanja mogućnosti cjeloživotnog učenja,
2. promoviranje cjeloživotnog učenja u sklopu profesionalnog usmjeravanja učenika/učenica,
3. provođenje posebnih kampanja promocija cjeloživotnog učenja namijenjenih prvenstveno mladima.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina, osnovne i srednje škole, organizacije civilnog društva, ustanove koje se bave obrazovanjem odraslih.

Indikatori: broj organiziranih događanja predstavljanja mogućnosti cjeloživotnog učenja, broj sudionika/sudionica događanja, broj uključenih mladih u događanja, broj provedenih posebnih promotivnih kampanja potkrijepljen i podacima o medijskim objavama.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

1.3. Naziv mjere: Poticati opremanje učionica suvremenim pomagalicama za provedbu nastavnog programa.

Predviđene aktivnosti:

1. kupovanje i druge vrste nabave suvremenih pomagala za provedbu nastavnoga programa u osnovnim i srednjim školama s područja Krapinsko-zagorske županije,
2. izrada i javna objava popisa osnovne suvremene opreme potrebne za pojedine osnovne i srednje škole s područja Krapinsko-zagorske županije.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za obrazovanje.

Partneri/suradnici: nadležno Ministarstvo, osnovne i srednje škole, jedinice lokalne samouprave.

Indikatori: broj nabavljene opreme, vrijednost nabavljene opreme, broj škola koje su izradile popise, broj nabavljene opreme s popisa.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: jednom godišnje.

1.4. Naziv mjere: Pružiti potporu školama prilikom prijave na natječaje koje su vezani za unapređenje obrazovnog procesa.

Predviđene aktivnosti:

1. informiranje o mogućnostima prijavljivanja na natječaje,
2. stručno savjetovanje tijekom prijavljivanja na natječaje.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, Zagorska razvojna agencija.

Indikatori: broj natječaja o kojima se informiralo škole, broj prijavljenih projekta, iznos ugovorenih sredstava.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera u sklopu redovnih aktivnosti.

Vremenski period: kontinuirano.

1.5. Naziv mjere: Poticati profesionalnu orijentaciju i usavršavanje mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. poticanje profesionalne orijentacije mladih u srednjim školama te završnom razredu osnovne škole,
2. organiziranje posjeta zainteresiranih mladih pojedinim gospodarskim subjektima,
3. organiziranje aktivnosti koje su vezane za edukaciju, informiranje ili savjetovanje mladih o profesionalnoj orijentaciji i usavršavanju.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina, gospodarski subjekti s područja Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga

društva, Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije, Hrvatska gospodarska komora-Županijska komora Krapina.

Indikatori: broj učenika/učenica koji/e su prošli/e kroz profesionalnu orijentaciju, broj učenika/učenica koji su iskazali/e interes za posjet nekom gospodarskom subjektu, broj gospodarskih subjekata uključenih u sustave profesionalne orijentacije.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera u sklopu redovnih aktivnosti.

Vremenski period: kontinuirano.

1.6. Naziv mjere: Poticati obrazovanje za deficitarna zanimanja na području Krapinsko-zagorske županije.

Predviđene aktivnosti:

1. stipendiranje učenika/učenica koji/e se školuju za deficitarna zanimanja,
2. osmišljavanje i poticanje ostalih načina osposobljavanja za deficitarna zanimanja.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zaduženi za obrazovanje i gospodarstvo.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, gospodarski subjekti s područja županije, Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina, Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Krapina, Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: broj učenika/učenica koji/e primaju stipendije za deficitarna zanimanja, financijska sredstva utrošena za poticanje osposobljavanja za deficitarna zanimanja, broj gospodarskih subjekata uključenih u sustave poticanja osposobljavanja za deficitarna zanimanja, broj osmišljenih novih načina osposobljavanja za deficitarna zanimanja.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

1.7. Naziv mjere: Pružiti potporu nadarenim učenicima/učenicama.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje aktivnosti prepoznavanja nadarenih učenika/učenica,
2. organiziranje radionica za nadarene učenike/učenice,
3. pružanje potpore nadarenim učenicima/učenicama kroz informiranje, edukaciju i na druge prikladne načine.

Nositelj/i: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za obrazovanje; Radna skupina za podršku darovitim učenicima Krapinsko-zagorske županije

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, jedinice lokalne samouprave.

Indikatori: broj provedenih testiranja za nadarene učenike/ce, broj održanih radionica za nadarene učenike/učenice, broj učenika/ca koji/e su sudjelovali/le u radionicama za nadarene učenike/učenice.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

1.8. Naziv mjere: Podupirati uključivanje učenika/učenica s teškoćama u sustave redovnog obrazovanja.

Predviđene aktivnosti:

1. osiguravanje pomoćnika/pomoćnica za redovno uključivanje mladih u sustave obrazovanja,
2. provođenje radova na povećanju dostupnosti obrazovnih ustanova,
3. osiguranje uvećane godišnje stipendije učenicima/učenicama i studentima/studenticama s invaliditetom,
4. podupiranje učenika/učenica s invaliditetom pred izazovom nastavka obrazovanja i njihovo poticanje na nastavak obrazovanja,
5. osiguranje dostupnosti obrazovnih programa koji su konkurentni na tržištu rada,
6. poticanje stručnoga usavršavanja osoba koje u odgojno-obrazovnim ustanovama rade s učenicima/učenicama s invaliditetom i poremećajima u ponašanju.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel nadležan za obrazovanje.

Partneri/suradnici: obrazovne ustanove, nacionalna ministarstva, jedinice lokalne samouprave, udruge osoba s invaliditetom, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije

Indikatori: broj osiguranih pomoćnika/pomoćnica u nastavi, broj objekata na kojima su ukinute arhitektonske barijere, broj stručnih usavršavanja, broj učenika/učenica s invaliditetom koji završavaju školovanje.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

1.9. Naziv mjere: Educirati mlade za medijsku pismenost.

Predviđene aktivnosti:

1. podupiranje edukacije mladih za medijsku pismenost u školskom programu i organizaciji udruga,
2. podržavanje medija koje pokreću i stvaraju mladi,
3. podupiranje raznih aktivnosti koje se tiču unapređenja pismenosti mladih.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije, udruge, mediji, organizacije civilnog društva, osnovne i srednje škole.

Indikatori: broj medijskih emisija i sadržaja izričito namijenjenih mladima, broj aktivnosti koje su usmjerene unapređenju medijske pismenosti mladih, broj mladih uključenih u edukacije o medijskoj pismenosti.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera .

Vremenski period: razraditi sustav potpore u 2018. godini a zatim kontinuirano.

1.10. Naziv mjere: Podizati svijest o važnosti odgovornog upravljanja financijama.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje promotivnih kampanja za unapređenje financijske pismenosti,
2. provođenje edukacije o financijskoj pismenosti mladih.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za obrazovanje.

Partneri/suradnici: srednje škole, organizacije civilnog društva, banke.

Indikatori: broj mladih koji su sudjelovali u educiranju, broj održanih edukacija, broj provedenih posebnih promotivnih kampanja potkrijepljen i podacima o medijskim objavama.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera u sklopu redovnih aktivnosti.

Vremenski period: kontinuirano.

1.11. Naziv mjere: Promovirati rad učeničkih servisa na području Krapinsko-zagorske županije.

Predviđene aktivnosti:

1. informiranje srednjoškolaca/srednjoškolki o postojanju učeničkih servisa putem plakata, društvenih mreža i drugim prikladnim medijskim kanalima,
2. organiziranje informativnih radionica o učeničkim servisima u svim srednjim školama na području Krapinsko-zagorske županije.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: srednje škole, učenička vijeća, udruge koje okupljaju srednjoškolsku populaciju te ostale udruge.

Indikatori: broj medijskih objava, broj učenika/učenica koji koriste servis, broj izrađenih plakata, broj škola u kojima su održane informativne radionice, broj informiranih učenika/učenica.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera u sklopu redovnih aktivnosti.

Vremenski period: kontinuirano.

2. RAD, ZAPOSŁJAVANJE I PODUZETNIŠTVO

2.1. Naziv mjere: Educirati o pravima radnika/radnica.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje edukacija mladih o sustavu zaštite radničkih prava,
2. promoviranje radničkih prava mladih provedbom kampanja.

Nositelji: srednje škole.

Partneri/suradnici: organizacije civilnog društva, sindikati.

Indikatori: broj učenika/učenica koji/e su sudjelovali/e u edukacijama, broj radnika/radnica koji/e su sudjelovali/le u educiranju, broj održanih edukacija, broj aktivnosti usmjerenih promociji radničkih prava.

Financije: sredstva nositelja i partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

2.2. Naziv mjere: Razvijati poduzetništvo mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. izrada i provođenje posebnog programa namijenjenog razvoju poduzetništva mladih,
2. provođenje kampanja promicanja poduzetništva među mladima,
3. provođenje natječaja za najboljeg/najbolju mladog/mladu poduzetnika/poduzetnicu na području Krapinsko-zagorske županije.

Nositelj: Krapinsko – zagorska županija - upravni odjel nadležan za gospodarstvo.

Partneri/suradnici: Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Krapina; Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije; Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta; Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina; Zagorska razvojna agencija; organizacije civilnoga društva.

Indikatori: izrađen posebni program razvoja poduzetništva mladih, broj provedenih kampanja promicanja poduzetništva među mladima, broj provedenih natječaja za najboljeg mladog/mladu poduzetnika/poduzetnicu, broj sudionika/sudionica u natječajima za najboljeg mladog poduzetnika/poduzetnicu.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano od 2018. godine.

2.3. Naziv mjere: Educirati poduzetnike početnike / poduzetnice početnice.

Predviđene aktivnosti:

1. organiziranje seminara o osnovama poslovanja za poduzetnike početnike / poduzetnice početnice,

2. Poticanje održavanja raznih edukacija i drugih aktivnosti namijenjenih poduzetnicima početnicima / poduzetnicama početnicama.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za poduzetništvo.

Partneri/suradnici: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina, organizatori edukacija namijenjenih poduzetnicima početnicima / poduzetnicama početnicama, Zagorska razvojna agencija, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj održanih edukacija za poduzetnike početnike / poduzetnice početnice, broj poduzetnika/poduzetnica koji su sudjelovali/le na edukacijama.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

2.4. Naziv mjere: Poticati osnivanje društvenih/socijalnih poduzeća u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Predviđene aktivnosti:

1. održavanje radionica o društvenom/socijalnom poduzetništvu,
2. provođenje promotivnih kampanja za povećanje broja društvenih/socijalnih poduzeća,
3. poticanje umrežavanja društvenih poduzetnika/poduzetnica i društvenih poduzeća u Krapinsko-zagorskoj županiji te umrežavanje izvan županije.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel nadležan za gospodarstvo.

Partneri/suradnici: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Krapina, Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije, Zagorska razvojna agencija, organizacije civilnoga društva, društvena poduzeća i društveni poduzetnici/poduzetnice.

Indikatori: broj društvenih/socijalnih poduzeća u Krapinsko-zagorskoj županiji, broj održanih radionica, broj sudionika/sudionica radionica, broj provedenih promotivnih kampanja s podacima o broju medijskih objava.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

2.5. Naziv mjere: Promicati društveno poduzetništvo u obrazovnim ustanovama.

Predviđene aktivnosti:

1. podrška obrazovnim ustanovama koje provode različite oblike društvenog poduzetništva (učeničko zadrugarstvo, vježbeničke tvrtke).

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole.

Indikatori: broj učeničkih zadruga, godišnja dodjela nagrade za obrazovne ustanove koje promiču društveno poduzetništvo

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: 2018. – 2020. godine.

2.6. Naziv mjere: Poticanje mladih na osnivanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i bavljenje poljoprivredom.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje aktivnosti upoznavanja mladih poljoprivrednika/poljoprivrednica s mogućnostima financiranja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kroz Program ruralnog razvoja RH (s podmjerom 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“),
2. educiranje mladih poljoprivrednika/poljoprivrednica za izradu poslovnog plana i način prijave u Agronet,
3. organiziranje izbora za najboljeg mladog poljoprivrednika / najbolju mladu poljoprivrednicu u Krapinsko-zagorskoj županiji,
4. provođenje natječaja za financijsku potporu mladim poljoprivrednicima/poljoprivrednicama.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija – upravni odjel nadležan za poljoprivredu.

Partneri/suradnici: Zagorska razvojna agencija, lokalne akcijske grupe na području županije, Savjetodavna služba, organizacije civilnoga društva koje se bave poljoprivredom.

Indikatori: broj mladih nositelja/nositeljica OPG-a u Krapinsko-zagorskoj županiji, broj prijavljenih na natječaj za podmjeru 6.1, broj organiziranih radionica za mlade poljoprivrednike/poljoprivrednice, proveden izbor za najboljeg mladog poljoprivrednika/poljoprivrednicu, broj sudionika/sudionica izbora najboljeg mladog poljoprivrednika/poljoprivrednice, iznos financijskih sredstava osiguranih za podršku mladim poljoprivrednicima/poljoprivrednicama, iznos financijskih sredstava dodijeljenih mladim poljoprivrednicima/poljoprivrednicama, broj mladih poljoprivrednika/poljoprivrednica kojima su dodijeljena financijska sredstva.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: 2018. – 2020. godine.

3. ZDRAVLJE I POZITIVNI STILOVI ŽIVOTA

3.1. Naziv mjere: Otvaranje ginekoloških ambulanti prilagođenih mladima.

Predviđene aktivnosti:

1. otvaranje ginekoloških ambulanti prilagođenih mladima kroz provedbu pilot projekta kojim će se definirati kriteriji za zadovoljavanje statusa ambulante prilagođene mladima, provođenje stručnog usavršavanja za rad s mladima te licenciranje ginekoloških ambulanti. Poseban naglasak je potrebno staviti na zaštitu reproduktivnog zdravlja mladih žena s invaliditetom,
2. širenje djelatnosti polivalentnih savjetovališta pri Zavodu za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije na sve mlade uz osiguranje *online* savjetovanja*,
3. promoviranje važnosti brige o vlastitom reproduktivnom zdravlju i dostupnih usluga za mlade u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Nositelji: Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije i Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije.

Partneri/suradnici: Krapinsko-zagorska županija, Savjet za zdravstvo, stručnjaci/stručnjakinje.

Indikatori: broj ginekoloških ambulanti prilagođenih mladima, broj savjetovanja mladih (razdvojeno po dobi - do 18, 19-23, 24-30), broj sati savjetovanja za mlade, broj mladih koji koriste usluge savjetovališta, broj letaka i plakata, broj medijskih objava.

Financije: proračuni nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: započeti u 2018. godini prvo licenciranje i otvaranje savjetovališta do 2020. godine.

*IZ NPM: Pri Službama za školsku i sveučilišnu medicinu u županijskim zavodima za javno zdravstvo, u svakom timu (160 timova školske i sveučilišne medicine), nadležnom za svaku pojedinu osnovnu i srednju školu te veleučilište/fakultet, djeluje polivalentno savjetovališta za učenike i studente temeljem Plana i programa mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Ova savjetovališta su dostupna mladima koji su u sustavu odgoja i obrazovanja, a mladi van tog sustava mogu ih koristiti samo iznimno, kao dio prethodno započetih postupaka ili kao partneri pri savjetovanju para ili kao roditelji kad dolaze s djecom koja su školske dobi.

Napomena: Po definiciji polivalentno savjetovališta znači da je u njemu moguće provesti savjetovanje za različite probleme i da tek kad je netko došao u savjetovališta, a ne unaprijed, se definira problem koji pojedinac i/ili grupa ima. Što ne znači da u okviru savjetovališta ne može djelovati ambulanta ili specijalizirano savjetovališta za specifične probleme kao što su: poteškoće učenja, mentalno zdravlje ili reproduktivno zdravlje i drugo.

3.2. Naziv mjere: Omogućiti veću dostupnost zdravstvene i socijalne zaštite za mlade s invaliditetom.

Predviđene aktivnosti:

1. povećanje dostupnosti i kvalitete zdravstvenih i socijalnih usluga mladima s invaliditetom,

2. provođenje aktivnosti senzibiliziranja i educiranja zdravstvenih djelatnika/djelatnica i djelatnika/djelatnica u području socijalne skrbi za potrebe mladih s invaliditetom,
3. provođenje aktivnosti informiranja mladih osoba s invaliditetom o dostupnosti zdravstvene i socijalne zaštite.

Nositelj: Krapinsko - zagorska županija - županijski upravni odjel nadležan za zdravstvo i socijalnu skrb.

Partneri/suradnici: centri za socijalnu skrb na području Krapinsko-zagorske županije, Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije, udruge osoba s invaliditetom.

Indikatori: broj provedenih aktivnosti senzibilizacije i edukacije osoba zaposlenih u zdravstvenim ustanovama i centrima za socijalnu skrb u pristupu i radu s mladim ljudima, broj provedenih aktivnosti informiranja mladih s invaliditetom o raspoloživosti i dostupnosti njima prilagođenih zdravstvenih i socijalnih usluga.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

3.3. Naziv mjere: Preventivno djelovati na sve oblike ovisnosti među mladima te razviti sustav podrške mladima u borbi protiv ovisnosti.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje programa/projekata usmjerenih preventivnom djelovanju protiv svih oblika ovisnosti među mladima,
2. provođenje edukativnih aktivnosti za mlade u suradnji sa stručnim osobama i organizacijama,
3. provođenje preventivno-informativnih kampanja u svrhu suzbijanja ovisnosti među mladima,
4. poticanje djelovanja Vijeća za prevenciju u lokalnoj zajednici Krapinsko-zagorske županije i Županijskog povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i uspostave suradnje s različitim dionicima u zajednici u provedbi preventivnih aktivnosti,
5. obilježavanje mjeseca borbe protiv ovisnosti (15. studenoga - 15. prosinca),
6. osiguravanje praćenja i evaluacije preventivnih aktivnosti radi praćenja i procjene njihove učinkovitosti,
7. provođenje informativnih radionica o štetnosti svih oblika ovisnosti,
8. uspostavljanje sustava za individualna savjetovanja namijenjenog mladima,
9. uspostavljanje institucionalnog okvira pomoći mladima koji se bore s ovisnostima.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije, Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije, Policijska uprava krapinsko-zagorska, organizacije civilnoga društva, Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije, odgojno-obrazovne ustanove, Vijeće za prevenciju u lokalnoj zajednici Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: broj programa/projekata financiranih putem natječaja usmjerenih prevenciji ovisnosti među mladima, broj mladih uključenih u aktivnosti, broj provedenih aktivnosti, broj

provedenih kampanja, broj održanih radionica, broj sudionika/sudionica, uspostavljen sustav za individualna savjetovanja.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

3.4. Naziv mjere: Provoditi prevenciju prometnih nesreća orijentiranu na mlade (buduće) vozače/vozačice.

Predviđene aktivnosti:

1. podupiranje edukacijsko-preventivnih aktivnosti za mlade u svim srednjim školama na području županije i među mladim vozačima/vozačicama,
2. podupiranje rada organizacija civilnoga društva u provedbi preventivnih aktivnosti,
3. provođenje medijskih kampanja.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva, odgojno-obrazovne ustanove, Policijska uprava krapinsko-zagorska, Odbor za sigurnost cestovnog prometa Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: broj održanih aktivnosti, broj uključenih mladih, broj provedenih kampanja.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

3.5. Naziv mjere: Izraditi plan korištenja sportskih dvorana osnovnih i srednjih škola.

Predviđene aktivnosti:

1. izrada i objava plana korištenja sportskih dvorana osnovnih i srednjih škola kojima je osnivač Krapinsko-zagorska županija,
2. ažuriranje plana po potrebi.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za obrazovanje.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, jedinice lokalne samouprave s područja Krapinsko-zagorske županije, sportske organizacije, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: izrađena procjena potreba korištenja dvorana, izrađen plan korištenja dvorana.

Financije: unutar redovnih djelatnosti upravnog odjela.

Vremenski period: izrada 2018. godine te kontinuirano.

3.6. Naziv mjere: Nagrađivati uspješne mlade sportaše/sportašice.

Predviđene aktivnosti:

1. izrada i objava pravilnika o nagrađivanju uspjeha sportaša/sportašica,
2. nagrađivanje uspješnih sportaša/sportašica.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za sport.

Partneri/suradnici: organizacije koje se bave sportom.

Indikatori: izrađen i objavljen pravilnik, broj dodijeljenih nagrada, iznos dodijeljenih nagrada.

Financije: županijski proračun.

Vremenski period: kontinuirano.

3.7. Naziv mjere: Informirati mlade o mogućnostima bavljenja sportom u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Predviđene aktivnosti:

1. otvaranje ili unapređenje postojeće internetske stranice s osnovnim podacima o mogućnostima bavljenja sportom u Krapinsko-zagorskoj županiji,
2. provođenje aktivnosti usmjerenih informiranju mladih o mogućnostima bavljenja sportom.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za sport.

Partneri/suradnici: sportske organizacije, jedinice lokalne samouprave.

Indikatori: izrađen ili unaprijeđen portal, broj uključenih udruga, broj uključenih općina i gradova.

Financije: troškovi izrade i održavanja portala iz proračuna nositelja i partnera u sklopu redovnih aktivnosti.

Vremenski period: izrada 2018. godine ostalo kontinuirano.

3.8. Naziv mjere: Provoditi programe prevencije samoubojstva među mladima.

Predviđene aktivnosti:

1. organizacija stručnih predavanja u osnovnim i srednjim školama,
2. koordinacija škola i izvanškolskih stručnjaka/stručnjakinja,
3. provođenje aktivnosti usmjerenih prevenciji samoubojstava mladih.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za mlade.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole s područja Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga društva, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: broj održanih predavanja, broj slučajeva kod kojih su ostvareni kontakti škola i izvanškolskih stručnjaka.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

3.9. Naziv mjere: Poticati programe zdrave prehrane u školskim kuhinjama.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje istraživanja o školskoj prehrani, namirnicama koje se koriste te broju djece koja se hrane u školskoj kuhinji,
2. usklađivanje programa zdrave prehrane prema mikronutrijentskim, a posebice makronutrijentskim potrebama djece određene dobi,

3. Provođenje radionica u osnovnim i srednjim školama o važnosti zdrave prehrane u cjelokupnom životu.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, resorna ministarstva, općine i gradovi, organizacije civilnoga društva, zdravstvene ustanove, Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: provedeno istraživanje/a, broj održanih radionica u školama, broj programa i podaci o njihovoj implementaciji u školske kuhinje.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

3.10. Naziv mjere: Educirati mlade o zdravoj prehrani.

Predviđene aktivnosti:

1. prikupljanje podataka o prehrambenim navikama mladih,
2. provođenje radionica za mlade o nutritivnoj vrijednosti hrane, važnosti usklađivanja makronutrijenata i raznolike prehrane za zdravlje.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: općine i gradovi, sportski klubovi, studenti/ce kinezioloških i nutricionističkih usmjerenja, srednje škole, organizacije civilnoga društva, zdravstvene ustanove, Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: podaci o prehrani mladih kroz kontinuirane upitnike, broj održanih edukacija, broj sudionika/sudionica edukacija.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

3.11. Naziv mjere: Kontinuirano provoditi edukaciju mladih o zdravlju, posebice o seksualnim i reproduktivnim pravima i zdravlju.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje radionica vezanih za seksualna i reproduktivna prava u svim osnovnim i srednjim školama od strane Zavoda za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije,
2. informiranje i educiranje mladih o važnosti medicinskih pregleda, prepoznavanju simptoma bolesti i vođenju brige o vlastitom zdravlju, posebice za mladiće.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije, osnovne i srednje škole, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj održanih radionica, broj mladih sudionika/sudionica radionica (po dobi i spolu).

Financije: proračun nositelja i sredstva Zavoda za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije.

Vremenski period: kontinuirano.

3.12. Naziv mjere: Provoditi istraživanja s ciljem utvrđivanja različitih zdravstvenih ponašanja mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje longitudinalnih istraživanja zdravstvenih ponašanja mladih u svrhu kreiranja mjera javnozdravstvene zaštite,
2. godišnje prikupljanje podataka i izvještavanje o provedbi programa zdravstvenog odgoja u školama u Krapinsko-zagorskoj županiji (razvrstano po dobi i spolu).

Nositelji: Krapinsko- zagorska županija, Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije

Partneri/suradnici: resorna ministarstva.

Indikatori: provedena istraživanja, godišnja izvješća.

Financije: proračun nositelja.

Vremenski period: od 2018. godine – kontinuirano.

4. SOCIJALNA POLITIKA

4.1. Naziv mjere: Povećati uključivanje mladih iz ranjivih skupina i onih kojima prijeti socijalna isključenost u aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja, zapošljavanja, aktivnog sudjelovanja u društvu te kulturi (pod mladima iz ovih skupina u okviru ovog programa smatramo mlade s invaliditetom, mlade s teškoćama, djecu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, mlade koji žive u obiteljima niskih primanja te mlade iz sustava skrbi za djecu i mlade)

Predviđene aktivnosti;

1. ciljano upućivanje poziva za sudjelovanje organizacijama i institucijama koje okupljaju ili skrbe za mlade iz ranjivih skupina i onima kojima prijeti socijalna isključenost za vrijeme organiziranja njima namijenjenih aktivnosti,
2. osiguranje uvjeta provedbe aktivnosti kako bi se omogućilo ravnopravno sudjelovanje mladih iz ranjivih skupina i onih kojima prijeti socijalna isključenost,
3. organizirati specifične aktivnosti uz kontinuirano praćenje potreba mladih, posebice u pogledu obrazovanja za mlade iz ranjivih skupina i one kojima prijeti socijalna isključenost kako bi se izjednačile njihove šanse u društvu.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija

Partneri/suradnici: jedinice lokalne samouprave, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga društva, ustanove za odgoj i obrazovanje.

Indikatori: broj mladih iz ranjivih skupina i onih kojima prijeti socijalna isključenost koji su sudjelovali u aktivnostima, broj aktivnosti organiziranih specifično za mlade pripadnike marginaliziranih skupina.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

4.2. Naziv mjere: Smanjiti društvene nejednakosti stvaranjem društva jednakih mogućnosti u kojem mladi s invaliditetom mogu sudjelovati ravnopravno u odnosu na druge.

Predviđene aktivnosti:

1. pružanje izvaninstitucionalne podrške mladima s invaliditetom osiguranjem mobilnosti, prilagođene komunikacije, asistencije, informacija i drugih oblika podrške,
2. osiguranje veće dostupnosti svih sadržaja vezanih za društveno kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima/građankama mlađe životne dobi, a na kojima ravnopravno mogu sudjelovati i mlade osobe s invaliditetom,
3. izrada analize potreba mladih osoba s invaliditetom i prepreka koje im onemogućavaju zadovoljavanje tih potreba,
4. poticanje i podupiranje projekata koji afirmiraju sportske, kreativne i umjetničke mogućnosti mladih osoba s invaliditetom.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: jedinice lokalne samouprave, nadležna ministarstva, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga društva čiji su korisnici mlade osobe s invaliditetom.

Indikatori: osigurana izvaninstitucionalna podrška mladima s invaliditetom, broj prilagođenih prostora u kojima se odvijaju društveni događaji i kulturni sadržaji, izrađena analiza potreba mladih s invaliditetom i poteškoća koje i im onemogućavaju ostvarenje tih potreba, broj odobrenih projekata koji afirmiraju sportske, kreativne i umjetničke mogućnosti mladih osoba s invaliditetom.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

4.3. Naziv mjere: Razvijati kvalitetniji pristup mladima s invaliditetom i unaprijediti njihov položaj u društvu.

Predviđene aktivnosti:

1. podizanje razine svijesti javnosti o mogućnostima mladih s invaliditetom,
2. provođenje aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za različitosti u društvu i suzbijanju stereotipa,
3. provođenje aktivnosti koje smanjuju diskriminaciju i izjednačavaju mogućnosti.

Nositelj: Krapinsko - zagorska županija.

Partneri/suradnici: centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije, udruge osoba s invaliditetom, nadležna ministarstva.

Indikatori: broj provedenih kampanja koje podižu svijesti građana/građanki o mogućnostima mladih s invaliditetom, broj mladih s invaliditetom koji su uključeni u medije i kampanje koje podižu svijest građana.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

4.4. Naziv mjere: Promicati kvalitetne odnose u partnerskim vezama mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje programa koji uče mlade o kvalitetnim vezama i obiteljskim odnosima te preveniraju rodno uvjetovano nasilje,
2. poticanje vršnjačke edukacije u srednjim školama vezane za teme obitelji i partnerskih veza,
3. podržavanje programa prevencije nasilja u partnerskim vezama za mlade izvan sustava obrazovanja.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije, SOS telefon za žene žrtve nasilja Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj radionica/programa, broj mladih, broj provedenih projekata.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

4.5. Naziv mjere: Poboljšati uvjete života za mlade obitelji.

Predviđene aktivnosti:

1. institucionalna potpora mladim obiteljima kroz omogućavanje lakšega rješavanja stambenoga pitanja – subvencioniranje kamata na kupnju prve nekretnine,
2. osiguravanje osnovnih uvjeta za osnivanje obitelji kao što je organizacija produženog rada vrtića.

Nositelj: Krapinsko – zagorska županija.

Partneri/suradnici: nadležna ministarstva, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: smanjenje udjela mladih u financiranju prve nekretnine, broj organiziranih ustanova u kojima je omogućen produženi boravak predškolske djece.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: od 2018. godine – kontinuirano.

4.6. Naziv mjere: Unaprijediti položaj mladih iz obitelji hrvatskih branitelja.

Predviđene aktivnosti:

1. jačanje svijesti o mladima - članovima/članicama obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kao ranjivoj skupini društva - mladi - djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata aktivno se uključuju u društveni život,
2. Institucionalna potpora mladima - djeci hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u ostvarivanju njihovih prava sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

Nositelj: Krapinsko – zagorska županija.

Partneri/suradnici: Ministarstvo hrvatskih branitelja, Centar za psihosocijalnu pomoć Ministarstva hrvatskih branitelja – Krapina, udruge proistekle iz Domovinskog rata, udruge mladih.

Indikatori: povećanje svijesti javnosti o mladima - djeci hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kao ranjivoj skupini, osmišljen institucionalni/izvaninstitucionalni program pomoći mladima – članovima obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kroz psihološku i socijalnu pomoć.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: od 2018. godine – kontinuirano.

5. KULTURA MLADIH

5.1. Naziv mjere: Podupirati rad klubova za mlade.

Predviđene aktivnosti:

1. gradovima i općinama s područja Županije preporučiti osnivanje klubova za mlade na lokalnoj razini,
2. poticanje ustupanja prostora u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave mladima za potrebe klubova za mlade te podupiranje njihovog djelovanja,
3. uspostavljanje linije programskoga financiranja klubova za mlade.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel nadležan za udruge i mlade.

Partneri: organizacije civilnoga društva, neformalne inicijative mladih.

Indikatori: broj osnovanih klubova za mlade, broj programa u klubovima za mlade, broj korisnika/korisnica klubova.

Financije: županijski proračun, sredstva partnera.

Vremenski period: 2018. – 2020. godine.

5.2. Naziv mjere: Podupirati aktivnosti mladih iz područja kulture i urbane kulture.

Predviđene aktivnosti:

1. poticanje ustupanja prostora u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave mladima za stvaranje i provođenje kulturnih programa i programa urbane kulture,
2. podupiranje rada organizacija koje se bave kulturom i urbanom kulturom za provođenje programa.

Nositelji: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za kulturu, upravni odjel zadužen za mlade.

Partneri: organizacije civilnoga društva, ustanove i institucije koje se bave kulturom mladih i urbanom kulturom.

Indikatori: broj prostora ustupljenih za provođenje programa za mlade u području kulture i urbane kulture, broj aktivnosti u području kulture i urbane kulture mladih.

Financije: županijski proračun, sredstva partnera.

Vremenski period: od 2018. godine – kontinuirano.

6. DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO, LJUDSKA PRAVA I ODRŽIVI RAZVOJ

6.1. Naziv mjere: Jačati kulturu nenasilja s naglaskom na borbu protiv virtualnog nasilja.

Predviđene aktivnosti:

1. uspostavljanje praćenja međuvršnjačkog nasilja na županijskoj razini kroz sastanke koje Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije održava jednom godišnje s relevantnim institucijama u svrhu praćenja stanja i aktivnosti,
2. podupiranje aktivnosti škola i nevladinih organizacija koje idu u smjeru suzbijanja međuvršnjačkog nasilja.

Nositelji: Krapinsko-zagorska županija i Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije, Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: izvještaj o međuvršnjačkom nasilju, broj sastanaka, zaključci praćenja na godišnjoj razini, broj aktivnosti škola, broj uključenih mladih.

Financije: županijski proračun i sredstva partnera.

Vremenski period: od 2018. godine – kontinuirano.

6.2. Naziv mjere: Nastaviti jačati kapacitete udruga mladih i za mlade koje promiču dobrobit mladih u područjima definiranim ovim programom.

Predviđene aktivnosti:

1. financiranje projekata i programa udruga mladih i za mlade pri čemu prednost trebaju imati udruge kojima upravljaju mladi (čine više od 50% članova/članica upravljačkih tijela),
2. podupiranje edukativnih aktivnosti za uključivanje mladih u rad udruga mladih i za mlade,
3. poticanje gradova i općina da dodjeljuju javne prostore udrugama mladih i za mlade,
4. dodatno bodovanje projekata koji se tiču organiziranja aktivnosti za mlade iz ranjivih skupina i one kojima prijeti socijalna isključenost (mladi s invaliditetom, mladi s teškoćama, djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, mladi koji žive u obiteljima niskih primanja te mladi iz sustava skrbi za djecu i mlade) na županijskom natječaju za projekte i programe udruga.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija

Partneri/suradnici: Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije, Savjet za razvoj civilnog društva Krapinsko-zagorske županije, općine i gradovi.

Indikatori: broj udruga u kojima mladi čine većinu upravljačkih tijela, broj projekata udruga mladih financiranih putem natječaja, broj javnih prostora dodijeljenih udrugama mladih, broj projekata i programa za mlade iz marginaliziranih skupina.

Financije: ne iziskuje dodatna financijska sredstva.

Vremenski period: promijeniti kriterije za bodovanje i obrasce za prijavu za natječaj u 2018. godini - provedba kontinuirano.

6.3. Naziv mjere: Osigurati programske/institucionalne potpore udrugama koje pružaju usluge centra za mlade.

Predviđene aktivnosti:

1. financiranje rada Centra za mlade putem trogodišnje programske potpore.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva.

Indikatori: iznos sredstava osiguranih za financiranje rada Centra za mlade, broj aktivnosti i korisnika centra za mlade, broj organizacija koje koriste prostor Centra za mlade, broj i vrsta aktivnosti koje se provode.

Financije: proračun nositelja.

Vremenski period: kontinuirano.

6.4. Naziv mjere: Osigurati programske/institucionalne potpore udrugama koje pružaju besplatne usluge informiranja mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. (su)financiranje rada info-centara za mlade,

2. poticanje osnivanja i provođenja aktivnosti info-centara za mlade,

3. provođenje informativnih kampanja među mladima,

4. izrada publikacija za mlade,

5. informiranje mladih o njihovim pravima i mogućnostima aktivnog sudjelovanja.

Nositelj/i: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj financiranih programa info-centara, broj korisnika info-centara, broj info-centara koji djeluju usklađeno sa standardima info-centara za mlade.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera u sklopu redovnih aktivnosti.

Vremenski period: započeti u 2019. godini.

6.5. Naziv mjere: Provoditi program građanskog odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama.

Predviđene aktivnosti:

1. jačanje materijalne potpore školama, učiteljima/učiteljicama i nastavnicima/ama te ostalih uvjeta za izvannastavnu ili izbornu provedbu programa u školama Krapinsko-zagorske županije,

2. nagrađivanje najboljih projekata/škola sa Županijske smotre projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

Nositelj/i: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: Županijsko vijeće za građanski odgoj i obrazovanje, srednje i osnovne škole.

Indikatori: broj priručnika (tiskanih i elektroničkih), broj škola koje sudjeluju na smotri, broj škola koje provode građanski odgoj i obrazovanje kroz izvannastavnu ili izbornu nastavu, broj djece i mladih u izvannastavnoj/izbornoj nastavi.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: od 2018. godine – kontinuirano.

6.6. Naziv mjere: Jačati kapacitete i utjecaje savjeta mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Predviđene aktivnosti:

1. provođenje najmanje jedne koordinacije savjeta mladih s područja Krapinsko-zagorske županije godišnje,
2. poticanje edukacije i stručnog usavršavanja članova/članica savjeta mladih,
3. poticanje jedinica lokalne samouprave na ispunjavanje zakonske obaveze osnivanja lokalnih savjeta mladih,
4. promoviranje dobre prakse rada savjeta mladih te provedbe lokalnih programa za mlade,
5. osiguranje adekvatnih financijskih sredstava za rad savjeta mladih.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija

Partneri/suradnici: Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije

Indikatori: broj provedenih koordinacija, broj edukacija na kojima su sudjelovali članovi/članice savjeta, broj jedinica lokalne samouprave koje nisu osnovale savjete, iznos financijskih sredstava za rad savjeta.

Financije: proračun nositelja - planirati kroz proračunsku stavku Savjeta mladih.

Vremenski period: kontinuirano.

6.7. Naziv mjere: Povećati toleranciju i razumijevanje te suzbijati rasizam, seksizam, homofobiju i ksenofobiju među mladima.

Predviđene aktivnosti:

1. obilježavanje Mjeseca ponosa (lipanj), Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca i Dana tolerancije 16. studenoga te drugih dana vezanih za ljudska prava (Međunarodni dan žena, Međunarodni dan borbe protiv homofobije i transfobije i sl.) prigodnim aktivnostima,
2. promicanje europske suradnje i razumijevanja te suzbijanje euroskepticizma među mladima uz razumijevanje doprinosa hrvatske kulture i identiteta Europskoj uniji kroz organiziranje radionica, tribina i predavanja.

Nositelj: Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije.

Partneri/suradnici: Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Krapinsko-zagorske županije, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj aktivnosti, broj mladih koji sudjeluju u aktivnostima.

Financije: županijski proračun - planirati kroz proračunsku stavku Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije i Povjerenstva za ravnopravnost spolova Krapinsko-zagorske županije.

Vremenski period: kontinuirano.

6.8. Naziv mjere: Oснаžiti mlade osobe s invaliditetom za donošenje odluka i socijalnu uključenost u zajednicu.

Predviđene aktivnosti:

1. pružanje preventivnih i interventnih mjera u svrhu smanjivanja socijalne isključenosti,
2. razvijanje *Capacity building* - sustav podrške savjetovanja na istoj razini,
3. poticanje aktivnosti koje doprinose socijalnom uključivanju mladih s invaliditetom u aktivnosti društvene zajednice i civilnoga društva kroz volonterski rad,
4. educiranje mladih osoba s invaliditetom o važnosti uključivanja u procese donošenja odluka.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za socijalnu skrb.

Partneri/suradnici: nadležna ministarstva, jedinice lokalne samouprave, organizacije civilnog društva, centri za socijalnu skrb s područja Krapinsko-zagorske županije.

Indikatori: broj održanih psihološko - motivacijskih radionica s mladima s invaliditetom, osigurane preventivne i interventne mjere u svrhu smanjivanja socijalne isključenosti, razvijen *Capacity building* sustav podrške na istoj razini, povećan broj mladih s invaliditetom koji sudjeluju u aktivnostima društvene zajednice te volontiraju u civilnom društvu.

Financije: županijski proračun, sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

6.9. Naziv mjere: Povećati ekološku svijest i važnost održivog razvoja među mladima.

Predviđene aktivnosti:

1. obilježavanje Dana planete Zemlje 22. travnja i uključivanje mladih u akciju Zelena čistka,
2. organiziranje radionice, tribine i predavanja na temu povećavanja ekološke svijesti i važnosti održivoga razvoja za mlade u suradnji s organizacijama civilnoga društva.

Nositelj: Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije.

Partneri/suradnici: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Krapinsko-zagorske županije, Energetski centar Bračak, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj održanih akcija, broj uključenih mladih.

Financije: županijski proračun - planirati kroz proračunsku stavku Savjeta mladih.

Vremenski period: kontinuirano.

6.10. Naziv mjere: Poticati strukturirani dijalog s mladima.

Predviđene aktivnosti:

1. kreiranje planova za sastanke strukturiranog dijaloga s mladima,
2. održavanje savjetovanja s mladima i sastanci između donositelja odluka i mladih.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva, ustanove koje okupljaju mlade.

Indikatori: broj provedenih aktivnosti strukturiranog dijaloga, broj mladih uključenih u proces strukturiranog dijaloga, izrađen izvještaj o provedenim sastancima, broj održanih sastanaka i zaključaka između donositelja odluka i mladih.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: jednom godišnje.

6.11. Naziv mjere: Poticati razvoj kulture volontiranja kod mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. obilježavanje Međunarodnog dan volontera (5. prosinca) kroz provedbu aktivnosti usmjerenih promociji i vidljivosti volonterskog rada,
2. poticanje odgojno-obrazovnih ustanova na osnivanje školskih volonterskih klubova i provedbu volonterskih aktivnosti,
3. organiziranje radionica, tribina, predavanja, konferencija, okruglih stolova te drugih informativnih aktivnosti,
4. provođenje volonterskih aktivnosti u okviru manifestacija koje na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini mobiliziraju veliki broj pojedinaca/pojedinki, volontera/volonterki, organizacija, institucija i drugih dionika/dionica u zajednici.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva, odgojno-obrazovne ustanove.

Indikatori: broj aktivnosti, broj mladih uključenih u aktivnosti, broj formiranih školskih volonterskih klubova, broj uključenih organizacija u provedbu aktivnosti.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano.

6.12. Naziv mjere: Osigurati vrednovanje i priznavanje volonterskog rada.

Predviđene aktivnosti:

1. objavljivanje javnog poziva za volontera/volonterku godine i volontersku akciju godine,
2. predstavljanje kandidata/kandidatkinja i akcija javnosti,
3. provođenje javnog glasanja za kandidate/kandidatkinje i akcije,
4. organiziranje svečane dodjele javnih priznanja.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva.

Indikatori: javni poziv za prijavu volontera/volonterki i volonterskih akcija godine, broj pristiglih prijava, broj dodijeljenih javnih priznanja.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: jednom godišnje.

6.13. Naziv mjere: Poticati i razvijati organizaciju međunarodnih volonterskih kampova mladih.

Predviđene aktivnosti:

1. organiziranje predavanja o mogućnostima volontiranja u inozemstvu i postupcima akreditacije organizacija,
2. promoviranje dobrih praksa volontiranja u međunarodnim volonterskim kampovima,
3. financijsko podupiranje provedbe međunarodnih volonterskih kampova.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija.

Partneri/suradnici: savjeti mladih, organizacije civilnoga društva.

Indikatori: broj dobivenih akreditacija, broj organiziranih kampova, broj volontera/volonterki.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: početak 2018. godine te kontinuirano.

6.14. Naziv mjere: Poticati izlaženje školskih periodičnih publikacija.

Predviđene aktivnosti:

1. financijska pomoć za tiskanje školskih periodičnih publikacija,
2. koordinacija škola i izvanškolskih stručnjaka.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za obrazovanje.

Partneri/suradnici: osnovne i srednje škole.

Indikator: broj tiskanih publikacija.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: jednom godišnje.

6.15. Naziv mjere: Poticati rad mrežnih stranica za mlade.

Predviđene aktivnosti:

1. sufinanciranje mrežnih stranica koje pružaju informacije za mlade.

Nositelj: Krapinsko-zagorska županija - upravni odjel zadužen za mlade.

Partneri/suradnici: organizacije civilnoga društva, jedinice lokalne samouprave, pojedinci kao stalni autori tekstova.

Indikatori: broj objavljenih vijesti na portalu, broj stalnih autora tekstova.

Financije: proračun nositelja i sredstva partnera.

Vremenski period: kontinuirano

PREPORUKA JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Radi unapređenja položaja mladih u društvu i kvalitetnog ostvarenja ovog Programa preporučujemo jedinicama lokalne samouprave s područja Krapinsko-zagorske županije da provedu sljedeće aktivnosti:

- izrade lokalni program za mlade,
- osnuju savjet mladih,
- potiču rad organizacija civilnoga društva koje rade s mladima,
- razvijaju partnerski odnos s mladima te potiču participativnu suradnju,
- potiču sudjelovanje mladih u procesima donošenja odluka,
- potiču kreativnost mladih u svrhu rješavanja društvenih izazova,
- sufinanciraju projekte i programe za mlade,
- promiču ravnopravno uključivanje djevojaka i mladića u život lokalne zajednice,
- potiču samofinanciranje udruga koje se bave mladima,
- dodjeljuju javne prostore udrugama mladih i za mlade,
- podržavaju osnivanje centara za mlade, info-centara za mlade i klubova za mlade,
- djeluju u skladu s načelima i ciljevima ovog Programa.

METODOLOGIJA, PRAĆENJE I EVALUACIJA PROVEDBE PROGRAMA

Temeljno načelo provedbe programa je otvorenost i participativnost što znači da su svi nositelji mjera u provedbi istih dužni uključivati zainteresirane pojedince/pojeдинke i organizacije. Nositelji mjera trebaju voditi računa da se u aktivnosti uključe mladi s cijelog područja županije te posebice mladi iz ranjivih skupina kako bi korist od provedbe imali svi mladi u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije u svojem godišnjem planu rada definira koje će aktivnosti iz ovog Programa provoditi u skladu s indikatorima. O provedbi Programa Savjet mladih, uz pomoć stručnih službi, prikuplja podatke na godišnjoj razini, o njima u okviru godišnjeg izvješća izvještava Županijsku skupštinu Krapinsko-zagorske županije te ih javno objavljuje na službenim stranicama Krapinsko-zagorske županije.

Preporuča se da nositelji u provedbi mjera koriste rodno osjetljive materijale te su isto tako dužni voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti obaju spolova u aktivnostima.

Radi kvalitetnijeg praćenja i izvještavanja provedbe programa, mole se nositelji da podatke koji se tiču korisnika/korisnica vode kroz evidencije prema dobi (15-19, 20-24, 25-30), spolu i ranjivom statusu.

REPUBLIKA HRVATSKA
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 007-04/17-01/09

URBROJ:2140/01-01-17-47

Krapina, __. listopada 2017.

Na temelju članka 17. Statuta Krapinsko-zagorske županije (“Službeni glasnik Krapinsko- zagorske županije”, broj: 13/01, 5/06, 14/09, 11/13 i 26/13-pročišćeni tekst) i Završne odrednice Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine, **Županijska skupština Krapinsko-zagorske županije**, na 5. sjednici održanoj dana __. listopada 2017. godine donosi

ZAKLJUČAK

- I.** Usvaja se Regionalni program za mlade Krapinsko – zagorske županije od 2017. do 2020. godine.
- II.** Akt iz točke I. ovog Zaključka nalazi se u privitku i čini sastavni dio ovog Zaključka.

PREDSJEDNICA
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE
Vlasta Hubicki, dr.vet.med.

DOSTAVITI:

1. Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade,
2. „Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije“, za objavu,
3. za prilog zapisniku,
4. za Zbirku isprava,
5. Pismohrana.